

NIET VOOR PUBLICATIE.
NADruk VERBODEN.

Nota No. 24.

DE HERZIENE AMERIKAANSCH E HANDELSVOORSTELLEN BESCHOUWD VANUIT HET OOGPUNT VAN DEN NEDERLANDSCH EN LANDBOUW.

Ruim een half jaar geleden zijn door de Vereenigde Staten uitgebreide Voorstellen tot Uitbreiding van den Wereldhandel en de Werkgelegenheid ("Proposals for Expansion of World Trade and Employment") ter overweging aan de Vereenigde Volkeren aangeboden.

Hetgeen de Vereenigde Staten hierin voorstellen is; binnen het kader van een te stichten "International Trade Organization" (I.T.O.) te komen tot een vrijer internationaal handelsverkeer; discrimineerende bepalingen worden in den ban gedaan, invoertarieven of andere-beperkingen zullen zooveel mogelijk worden verminderd, in gezamenlijk overleg zal men komen tot het aanvaarden van regels, die de internationale handel zooveel mogelijk zullen verruimen. Opvoering van de productie en de consumptie en uitbreiding van de werkgelegenheid in de betrokken landen zal hiervan het gevolg zijn, met als uiteindelijk resultaat: toeneming van de welvaart over de geheele wereld.

De Vereenigde Staten hebben inmiddels (Juli 1946) een Charter ontworpen voor de voorgestelde Internationale Handelsorganisatie, een voorloopig handvest zouden wij kunnen zeggen, waarover de landen zich zullen kunnen beraden. Wat betreft zijn wezenlijken inhoud en doelstellingen wijkt dit ontwerp-charter niet af van de oorspronkelijke Proposals. Op zeer veel plaatsen zijn echter veranderingen en verbeteringen aangebracht in den tekst en meer algemeen is de materie in dit charter aanmerkelijk beter uitgewerkt dan in de Proposals.

In het navolgende willen wij den inhoud van het ontwerp-charter behandelen vanuit het gezichtspunt van onze Nederlandsche landbouwpolitiek. Daarbij zullen wij tevens gebruik maken van de toelichting op het charter, die de Amerikanen bij monde van den Heer Hawkins van het Amerikaansche State Department op een bespreking in 's-Gravenhage d.d. 22 Augustus j.l. hebben gegeven.

I. De Internationale Handelsorganisatie (I.T.O.).

Naast een centrum van overleg zal deze organisatie het internationale forum worden, waarvoor de landen zich ten opzichte van hun handelspolitiek hebben te verantwoorden. In het ontwerp-charter zijn de verplichtingen vervat, waartoe de landen zich ten aanzien van hun internationaal handelspolitiek beleid vrijwillig kunnen verbinden door lid te worden van de I.T.O.

In de volgende gevallen wordt de individueele vrijheid van handelen der leden in zooverre beperkt, dat overleg wordt voorgeschreven met de I.T.O.

- a. Indien een lid na den overgangstijd eindigend op 31 December 1949 importrestricties tot herstel van het evenwicht in de betalingsbalans wil handhaven of indien het nieuwe importrestricties tot hetzelfde doel wil instellen (art. 20² en 20^{3b}).

b. Bij importbeperking van agrarische producten, welke onder bepaalde voorwaarden toegestaan is (art. 19^{2e}), en bij importbeperkingen ten behoeve van de betalingsbalans (art. 21²) alsmede bij het bij uitzondering geoorloofd zijn van exportsubsidies (art. 25² en 25^{3b}) moet het lid, dat tot deze invoerbeperkingen of exportsubsidieering overgaat, zich baseeren op een vroegere representatieve periode rekening houdend met eventuele speciale factoren, die den handel in dat product hebben beïnvloed of nog beïnvloeden. In beginsel mag het lid deze representatieve periode zelf kiezen en eventuele speciale factoren zelf beoordeelen, tenzij een ander lid, dat belang bij de zaak heeft, of wel de I.T.O. verzoekt hiervoor overleg te plegen (art. 21⁴ en 25^{3c}).

c. Wanneer een lid de binnenlandsche producenten subsidieert en deze subsidies ernstige schade veroorzaken of dreigen te veroorzaken aan den handel van een ander lid, moet het hiervoor in overleg treden met het andere lid (of: leden) of met de I.T.O., teneinde de mogelijkheid onder oogen te zien de subsidieering te verminderen (art. 25¹).

d. Indien een lid tot een toelooie wenscht toe te treden (art. 33³).

e. In geval van een bezwarend wereldoverschot van eenig goed, dient men in overleg met elkaar op uitnodiging van de I.T.O. te komen tot een intergouvernementale goederenregeling (art. 25^{3a} en Hoofdstuk VI).

In twee andere gevallen wordt slechts de toestemming van de I.T.O. verlangd:

a. Indien een lid na den overgangstijd eindigend op 1 Juli 1949 nog bepaalde quantitative importbeperkingen wil handhaven (art. 19^{2a}).

b. Indien een lid de tariefreducties voortvloeiend uit art. 18 oock wil toekennen aan een niet-lid van de I.T.O. (art. 31³).

Daarnaast wil de I.T.O. als hetware steeds de ziel van de leden blijven door op zeer veel punten een mededeelingsplicht van de leden te verlangen:

a. Over de douaneregelingen in den ruimsten zin des woords en over hun herziening (art. 15¹ en 13²).

b. De leden verplichten zich alle handelsstatistieken en overige statistieken in dit opzicht van belang (zooals b.v. statistieken over de betalingsbalans en over de prijzen) aan de I.T.O. te verstrekken, tenzij deze via andere internationale organisaties over deze statistieken kan beschikken (art. 16¹ en 16³). De I.T.O. zal een verzamelencontrum worden van statistisch materiaal ten behoeve van wetenschappelijk onderzoekingswerk (art. 16⁴). x).

Met medewerking van de I.T.O. zullen de leden hun statistieken verbeteren en vergelijkbaar maken (art. 16⁵); evenzoo hun handelsvoorwaarden, goederen, gradeering, enz. standariseeren (art. 16⁶ en 16⁷).

Zelfs eischen art. 16^{1b} en 16², dat de statistieken inlichtingen zullen verschaffen over de opbrengsten van de leden uit in- en uitvoerrechten, andere belastingen op producten van internationalen handel en uit subsidies alsmede, dat de statistieken in zoodanigen vorm opgesteld worden, dat ze aan de in- en uitvoerbeperkingen naar waarde en naar hoeveelheid bekendheid geven.

x). Dit is eenzelfde taak als de F.A.O. speciaal op landbouw- en voedingsgebied heeft.

Deze vergaande eisch zal mogelijk verzet wekken; vele landen zullen er misschien uit een oogpunt van concurrentie bezwaar tegen maken. Het algemeene middel van publiciteit, om misstanden te voorkomen moet echter ook in dezen toegejuicht worden. Ook ter beteugeling van de beperkende ondernemerspraktijken b.v. wordt op analoge wijze herhaaldelijk het middel van publiciteit aangegrepen.

- c. Over de vorderingen bij de tariefonderhandelingen tusschen de landen onderling (art. 18²).
- d. Over de subsidieering van binnenlandsche producenten, over den aard en omvang van de subsidies, over het vermoedelijk effect op den import en over de redenen van de subsidieering (art. 25¹); indien een lid na een overgangstijdperk van 3 jaar, waarbinnen exportsubsidies nog geoorloofd zijn, er nog niet toe kan komen deze exportsubsidies af te schaffen (art. 25²).
- e. Over het tijdelijk onttrekken aan de bepalingen van hoofdstuk IV, dit zijn de belangrijkste bepalingen van het charter, op grond van een noodtoestand (art. 29¹).
- f. Ingeval een lid zich met een vorm van staatshandel bezighoudt, op verzoek van de I.T.O. over de regelingen dezen staatshandel betreffende (art 26¹).
- g. Over tal van punten aangaande beperkende ondernemerspraktijken (art. 35 3, 4 en 6, art. 36, art. 37 1,2 en 7, en art. 38²).
Verder eischt de I.T.O. meer in het algemeen publiciteit van de leden.
- a. Over alle douaneregelingen, ten behoeve van den handel en de regeeringen (art. 15¹).
- b. Van alle statistieken, den internationalen handel betreffende (art. 16⁵).
- c. Bij de importbeperking van agrarische producten over de totaal toegestane import per tijdseenheid naar waarde en hoeveelheid (art. 19^{2a}).
- d. Over het totaalcontingent bij invoercontingenteering (art. 21²).

Zooals wij reeds eerder zeiden, wordt de I.T.O. het internationale forum, waarvoor de landen-leden hun internationale-handelspolitiek moeten voeren. Belangrijk wordt daarom de vraag, of de I.T.O. ook sancties bezit, indien de leden in hun verplichtingen tekortschieten. Het was in de oorspronkelijke Proposals een lacune, dat deze sancties feitelijk ontbraken. Op dit punt brengt het ontwerp-charter ook verbetering.

In enkele gevallen, n.l. bij niet-naleving van het bepaalde, omtrent de onderhandelingen over de tarievenreductie (art. 18³) en van de bepalingen over importrestricties ten behoeve van de betalingsbalans (art. 20^{3c}), bij het gebruikmaken van de noodclausule (art. 29), maar meer in het algemeen indien leden maatregelen handhaven, die indruischen tegen de doeleinden van Hoofdstuk IV (dit is het belangrijkste hoofdstuk uit het ontwerp-charter en bevat de bepalingen over de algemeene handelspolitiek), kunnen andere leden dit lid hierop attent maken, en de-aangelegenheid eventueel aanhangig maken bij de I.T.O. Deze zal dan de zaak onderzoeken en kan eventueel het beklag indienende lid vrijstellen van zijn verplichtingen tegenover het overtredende lid. Het lid, dat in overtreding is, is dan vrij na een schriftelijke kennisgeving met inachtneming van een termijn van 60 dagen uit de I.T.O. te treden (art. 30.).

Ook in het geval van beperkende ondernemerspraktijken kunnen de leden klachten volgens een bepaalde procedure indienen bij de I.T.O. Deze zal dan echter naar een oplossing trachten te zoeken (art. 35, inzonderheid ad 5)

de leden zich zullen onthouden van boycotts of campagnes, welke direct of indirect de consumptie van producten uit landen van andere leden willen weren (art.17.).

Deze bepalingen hebben alle dezelfde strekking: gelijke behandeling van alle derde landen (meestbegunstigingsclausule) en gelijke behandeling van het binnenlandsche en buitenlandsche product (men kan b.v. het binnenlandsche product nog indirect beschermen door onereuze douaneformaliteiten; dit wordt dan ook door artikel 13 onmogelijk gemaakt.

Naast de algemeene formuleering in art.8 wordt non-discriminatie in de volgende gevallen nog nadrukkelijk geeischt:

1. Quantitatieve beperking van den invoer wordt door art.19¹ in beginsel verboden, doch indien zij dient tot herstel van het evenwicht in de betalingsbalans wordt zij toegestaan (art.20¹). Indien dan echter quantitatieve beperking van den invoer plaats vindt, eischt art.21¹ gelijke behandeling van alle derde landen (leden). Om dit eenvoudig te kunnen controleeren, zullen de leden - als dit geval zich voordoet - zooveel mogelijk contingentering toepassen en niet een systeem van vergunningen of iets dergelijks (art.21¹). Bij contingentering zal het lid het totaal-contingent bekend maken en dit als basis van een vroegere representatieve periode over de exportlanden verdeelen; daarbij zal het lid geen zoodanige formaliteiten eischen, dat een exportland zijn toegewezen contingent niet volledig kan benutten. Bij toepassing van een ander restrictie-systeem zal het lid op verzoek van een ander lid volledige inlichtingen verschaffen, ook over de laatstelijk verstrekte vergunningen.

Over de bepaling van de representatieve periode spraken wij reeds in het voorgaande. Op dezen eisch van non-discriminatie laat art. 22² weer drie uitzonderingen toe, n.l.

a. Indien een lid oninwisselbare valuta's (gevormd tot 31 December 1948) kan benutten;

b. Indien het eerlijke verdeeling van schaarsche producten betreft;

c. Ingeval van intergouvernementale goederenovereenkomsten.

2. Leden zullen in beginsel geen valuta-restricties instellen tot belemmering van den invoer (art.23¹). Hierop laat art. 23² in overeenstemming met de bepalingen van de Overeenkomst van het Internationaal Monetair Fonds weer enkele uitzonderingen toe. Gaat een lid op grond van deze uitzonderingen echter tot valuta-restricties over, dan eischt art.24 weer gelijkheid van behandeling van alle overige leden in overeenstemming met de bepalingen van de overeenkomst, betreffende het Internationaal Monetair Fonds.

3. Indien een lid zich met een vorm van staatshandel bezig houdt, moet het aan alle overige leden gelijkheid van behandeling toestaan (art.26¹).

Overal door de Amerikaansche voorstellen heen staat dus de eisch van non-discriminatie, oftewel gelijkheid van behandeling op den voorgrond. Speciale bevoorrechtiging, welke door het wederzijdsch nemen van tegenmaatregelen door de benadeelde landen slechts uiteindelijk het steeds stroever worden van de Internationale handelsrelaties tot effect heeft, wordt terecht uit den boeze geacht.

Afgezien van de Britsche preferenties en die tusschen de Vereenigde Staten en Cuba, welke geleidelijk opgeheven zullen worden, wordt discriminatie slechts in enkele ondergeschikte gevallen, waar toepassing van non-discriminatie tot een wezenlijke tegenstrijdigheid in het betrokken geval zou leiden, gehandhaafd.

Vermindering van de invoerbelemmeringen.

Dit onderdeel van de Amerikaansche voorstellen is feitelijk wel het voornaamste en voor onzen Nederlandschen landbouw heeft het ook vergaande consequenties.

Terecht zien de Amerikanen in, dat de tariefmuren, die alom tusschen de staten gerezen zijn, gedurende de laatste kwart eeuw, zooveel mogelijk geslecht moeten worden, willen de landen weer door Internationalen ruil tot Internationale arbeidsverdeeling komen, zich hoofdzakelijk toelagen op de voortbrenging van goederen, waartoe ze het meest geschikt zijn, en daardoor zoowel de wereld-productie in zijn geheel als de welvaart van ieder land afzonderlijk omhoog voeren.

Uit dien hoofde legt art. 18¹ dan ook aan de leden de verplichting op, op verzoek van een ander lid (of leden) in gezamenlijke onderhandeling te treden met het doel tot een wezenlijke verlaging van de invoer- en uitvoertarieven te komen en eventuele voorkeursrechten ten aanzien van den invoer af te schaffen. Daarbij zullen bestaande internationale verbintenissen de actie tot vermindering van voorkeurstarieven niet in den weg mogen staan en alle tot stand gebrachte reducties in meest-begunstigingstarieven zullen automatisch strekken tot verlaging of opheffing van de voorkeursmarges, in dien zin, dat de voorkeursmarge van een product, waarvoor het meestbegunstigingstarief ingevolge de onderhandelingen is verlaagd, de marge niet te boven mag gaan, waarmee het verlaagde meestbegunstigingstarief het voorkeurstarief in werking op 1 Juli 1939 te boven gaat. Van de vorderingen der onderhandelingen zal de I.T.O. regelmatig op de hoogte gehouden worden (art. 18²).

Op deze verplichting staat de zware sanctie, dat een lid, dat het bepaalde van art. 18¹ niet nakomt, tenslotte uit de I.T.O. gestooten kan worden (art. 18³).

Gelijk hooge invoerrechten worden eveneens quantitative handelsbelemmeringen in den ban gedaan (art. 19¹). Algemeen gezien vormen quantitative handelsbelemmeringen als contingentearingsystemen, e.d. een absolute beperking van den invoer (resp. uitvoer); tarieven daarentegen vormen steeds een relatieve beperking afhankelijk van den exportprijs van het producentenland, in vergelijking tot het binnenlandsch prijspeil in het invoerland. Het is dan ook begrijpelijk en logisch, dat het ontwerp-charter de tarieven gereduceerd wil zien en de quantitative belemmeringen op enkele uitzonderingen na, geheel wil doen verdwijnen.

Deze uitzonderingen betreffen:

1. Invoer- en uitvoerverboden of - beperkingen, gedurende denerstenovergangstijd na den oorlog opgelegd (bedoeld is tot 1 Juli 1949), welke noodzakelijk zijn voor:
  - a. de billijke internationale verdeling van schaarsche producten;
  - b. het op regelmatige wijze liquideeren van tijdelijke overschotten aan regeeringsvoorraden (dit na overleg met andere leden, die er belang bij hebben) (art. 19^{2a}).
2. Invoer- of uitvoerverboden of- beperkingen, tijdelijk opgelegd op grond van een noodtoestand in het land van het lid (art. 29¹ en art. 19^{2b}).
3. In- en uitvoerverboden of- beperkingen, welke noodig zijn voor de toepassing van normen voor de indeeling naar soort en kwaliteit van goederen in den internationalen handel (art. 19^{2c}).
4. Uitvoer- of invoercontingenten op grond van intergouvernementale goederenovereenkomsten (art. 19^{2d}).
5. Invoercontingenten van landbouwproducten, in welken vorm ook geïmporteerd, welke noodig zijn voor de uitvoering van regeeringsmaatregelen tot a. het beperken van de hoeveelheden van dezelfde binnenlandsche producten, die ter markt mogen komen of mogen worden geproduceerd; of b. het afvoeren van een tijdelijk overschot van dezelfde binnenlandsche producten door dit overschot gratis of tegen prijzen beneden het heerschende marktpeil beschikbaar te stellen voor zekere groepen binnenlandsche verbruikers. Invoercontingenten vallende onder a. van dit lid mogen niet zoodanig zijn, dat zij den invoer ten opzichte van de binnenlandsche productie zouden verlagen in vergelijking met de verhouding in een vorig representatief tijdvak, zooveel doenlijk rekening houdende met eventuele bijzondere factoren, die den handel in het betrokken product hebben beïnvloed of wellicht nog beïnvloeden, (art. 19^{2e}).
6. Invoerbeperringen tot herstel van het evenwicht in de betalingsbalans (art. 20¹).
7. Voor leden, die ook lid zijn van het Internationaal Monetair Fonds quantitative importbeperkingen op grond van art. 7 en art. 20 afd. 4g van de overeenkomst betreffende het Internationaal Monetair Fonds (art. 22¹) x)
- x) Aangezien de betrekkingen tusschen de I.T.O. en het Internationaal Monetair Fonds geen bijzondere aspecten opwerpen voor onzen landbouw, wordt hier in dit verband niet nader op in gegaan.

Wij willen achtereenvolgens het belangrijke art. 18, dat de tariefreducties voorschrijft, benevens de uitzonderingen op art. 19¹ welke nog quantitative importbeperking mogelijk maken, aan een bespreking onderwerpen.

In de eerste plaats dan de verlaging van de tarieven. Uiteraard is de verlaging van invoertarieven en andere heffingen in het buitenland voor den export van Nederlandsche landbouwproducten welkom. Van meer belang voor onze landbouwproductie is echter de vraag in hoeverre het wenschelijk is, om onze invoerrechten en monopolieheffingen op buitenlandsche agrarische producten te verlagen. Het is algemeen bekend, dat invoerrechten op producten, die met onze inheemsche landbouwproducten concurreeren, nihil bedragen of althans laag zijn. Het tarief heeft nauwelijks een beschermend, maar een overwegend fiscaal karakter. Het is dan ook niet te verwachten, dat ons land gevraagd zal worden belangrijke concessies ter zake van de invoerrechten te doen.

Behalve de invoerrechten kende ons land echter voor den oorlog de monopolie-prijsverschillen, welke wel een sterk beschermend karakter droegen. De beschermende waarde van het maximum dezer monopolieheffingen is tengevolge van het sterk gestegen prijspeil weliswaar belangrijk geringer dan voor den oorlog, maar het moet niet uitgesloten worden geacht, dat ten aanzien van de maximale monopolieprijsverschillen concessies van ons zullen worden gevraagd.

Onder de bepalingen over staatshandel wordt in art. 27 voor staatsmonopolies van bepaalde producten geëischt, dat de leden zich moeten verbinden om op de voor tarieven voorgestelde wijze door overleg te komen tot de maximum beschermingsmarge tusschen den prijs, waartegen het monopolie het geïmporteerde product op de binnenlandsche markt verkoopt, en den prijs, waartegen het product door het buitenland aan het monopolie wordt aangeboden (rekening houdend met binnenlandsche belastingen, transport -, distributie- en andere verkoopkosten). Deze maximale beschermingsmarge is in Nederland een absoluut bedrag, maar kan natuurlijk ook een percentage zijn van de waarde.

Van Nederlandsche zijde moet getracht worden de vooroorlogsche maximum-monopolie-prijsverschillen te handhaven, daar dit in verhouding tot het naar alle verwachting blijvend hoogere prijspeil in Nederland en de geheele wereld reeds een aanmerkelijke vermindering van de bescherming beteekent.

Wat betreft de toegestane quantitative handelsbeperkingen (zie de 7 punten boven) ad 1. Dit punt is slechts van tijdelijke betekenis en als zoodanig verder niet van belang.

ad 2. Deze nood-clausule is voor den Nederlandschen landbouw van belang. Indien ten gevolge van onvoorziene omstandigheden, tengevolge van aangegane verplichtingen of van overeengekomen tariefreducties, de importen van een bepaald product de binnenlandsche producenten van hetzelfde product of soortgelijke producten ernstige schade berokkenen of dreigen te berokkenen kan het betreffende lid tijdelijk zich geheel of gedeeltelijk aan de genoemde verplichtingen onttrekken of de tariefconcessie ongedaan maken. Alvorens hiertoe over te gaan, moet het lid echter de I.T.O. ervan op de hoogte brengen en de andere leden, die als exportland van het product er belang bij hebben, een gelegenheid tot overleg aanbieden. Mocht bij dit overleg geen overeenstemming bereikt worden, dan wordt het lid vrijgelaten in zijn beslissing, doch indien het zich onttrekt aan de aangegane verplichtingen en de tariefverlaging weer opheft zal het de andere betrokken leden vrijstaan, na bericht aan de I.T.O. met inachtneming van een termijn van 60 dagen zich evenmin meer aan hun verplichtingen en tariefconcessies jegens het eerstgenoemde lid te houden (art. 29²).

Kort gezegd komt dit hierop neer, dat ons land bij het intreden van een noodtoestand op agrarisch gebied tengevolge van te groote importen, de oude invoerbeperkingen wel weer mag instellen, echter met instemming van de exportlanden en wanneer deze instemming niet wordt verkregen, zal ons land het moeten riskeeren, dat de exportlanden zich eveneens aan hun verplichtingen jegens ons onttrekken. Deze noodclausule kan dus ten hoogste beschouwd worden als een soort veiligheidsklep.

ad 3. Hierbij is te denken aan producten als boter en kaas, waar regeerings-toezicht wordt uitgeoefend op de kwaliteit van de geëxporteerde producten.

ad 4. Deze uitzondering op art. 19¹ vloeit uit het wezen van de goederen-overeenkomsten voort.

ad 5. Dit punt is wel zeer belangrijk voor onzen inheemschen landbouw. Beperking van den invoer wordt toegestaan, indien de binnenlandsche voortbrenging van "the like product" op overeenkomstige wijze wordt beperkt of om een tijdelijk overschot van "the like product" in het binnenland af te voeren. Volgens verklaring van de Amerikaansche delegatie op 22 Augustus, dienen wij onder "the like product" te verstaan, het gelijke product en niet het gelijksoortige product. Indien Nederland dus b.v. met een rogge-overschot komt te zitten, dan kan wel de import van rogge beperkt worden, maar die van een vervangingsartikel als maïs niet.

Wat betreft de andere voorwaarde voor importbeperking, in de jaren van landbouwcrisispolitiek, was in ons land de voortbrenging van nagenoeg elk product reeds aan beperking van overheidswege onderhevig. De vraag is, of bij de interpretatie van den slotzin van art. 19^{2e} teruggegrepen zal worden op de vooroorlogse situatie. M.A.W. of de voorwaarde ad a. pas van kracht zal worden, indien de binnenlandschen productie het peil van 1939 heeft bereikt en de verhouding tusschen deze productie en de gemiddelde vooroorlogse importen dan als maatstaf voor de beperking zal dienen. De Amerikaansche delegatie op 22 Augustus had geen bezwaar tegen deze historische interpretatie.

Bij de aanstaande onderhandelingen dient van Nederlandsche zijde deze historische interpretatie van art. 19^{2e} dan ook verdedigd te worden; eveneens zal verdedigd moeten worden, dat aan de woorden "the like domestic product" de uitleg wordt gegeven van "the like and competing domestic product". In dit verband kan naar analogie op de noodclausule in art 29¹ gewezen worden, waar ook gesproken wordt van "the like or similar products".

Een staatsmonopolie van bepaalde producten kan volgens de Amerikaansche voorstellen niet worden gebruikt als middel om niet te kopen. De verplichting is nl. opgenomen, dat de monopoliehouder zoo groote hoeveelheden product tegen den importprijs plus de overeengekomen maximale beschermingsmarge te koop moeten aanbieden, als voldoende zijn om aan de geheele binnenlandsche vraag te voldoen (art. 27).

ad 6. Bij een negatieve betalingsbalans (tekort aan deviezen) is het ook geoorloofd quantitatieve invoerbeperkingen op te leggen, waarbij echter als eis wordt gesteld - zooals wij in het voorgaande reeds zagen - gelijke behandeling van de betrokken leden (exportlanden).

In twee gevallen worden in het ontwerp-charter invoerbeperkingen tot het stel van het evenwicht in de betalingsbalans toegestaan, nl. in de eerste plaats om een einde te maken aan een langdurig of groot tekort in de betalingsbalans en in de tweede plaats indien een lid met een zeer geringe monetaire reserve zit, om een groot tekort in de betalingsbalans te voorkomen. (art. 20^{3a}). De begrippen "tekort in de betalingsbalans" en "monetaire reserve" moeten worden uitgelegd overeenkomstig de definities in art. 19¹ en 19^e in de overeenkomst betreffende het Internationaal Monetair Fonds, x). Vanzelfsprekend moeten de invoerbeperkingen verminderen en tenslotte geheel verdwijnen naarmate het tekort in de betalingsbalans afneemt of wel de monetaire reserves van het lid zich weer verbeteren.

Indien een lid deze invoerbeperkingen instelt, zal het binnen 30 dagen in overleg treden met de I.T.O., die op haar beurt dan weer contact zal zoeken met het Internationaal Monetair Fonds (art. 20^{3b}).

Mocht een ander lid meenen, dat het betrokken lid in strijd handelt met den geest van het charter of mochten de handelsrelaties met een ander lid door de invoerbeperkingen ernstig geschaad worden, dan kan dit andere lid de gelegenheid voor de I.T.O. brengen, ter bespreking. De I.T.O. kan dan beslissen, dat de invoerbeperkingen niet in overeenstemming zijn met het bepaalde onder art. 20³ en wanneer het betrokken lid binnen 30 dagen hierna de restricties niet opheft, zal het ieder lid aan welks handelsrelaties de restricties schade berokkenen vrijstaan na bericht aan de I.T.O. met inachtneming van een termijn van 60 dagen, zich te onttrekken aan verplichtingen of concessies tegenover het lid, dat de invoer-restricties niet te niet doet. (art. 20^{3c}).

x) zie vorige noot.

Ten slotte bepaalt art. 20⁴ nog, ons inziens terecht, dat de beperking van den invoer op grond van een negatieve betalingsbalans zoo gelijkmatig, mogelijk verdeeld zal worden over den geheelen invoer en zeer zeker niet juist gevonden moet worden in den invoer van een bepaald product, voor zoover dit het uitvoerproduct is van het land van een lid met een monocultuur of indien dit product anderszins voor de economische positie van een ander lid zeer belangrijk is.

Wij kunnen deze regels omtrent invoerrestricties op grond van een negatieve betalingsbalans zeer bevredigend achten; terecht wordt onmogelijk gemaakt, dat ten behoeve van het binnenland weer tegenover het buitenland wordt gediscrimineerd; de sanctie van art. 20^{3c} dunkt ons ook zeer nuttig.

Tot besluit wijzen wij nog op de antidumpingrechten als mogelijke invoerbelemmering.

Art. 11¹ van het ontwerp-charter laat compenseerende invoerrechten ingeval van dumping toe en definieert tegelijk wat onder dumping is te verstaan; de marge van dumping is gelijk aan het bedrag, dat de exportprijs geringer is dan:

- a. de overeenkomstige prijs van het zelfde soortgelijke product op de binnenlandse markt van het exportland;
- b. bij ontbreken hiervan de hoogst vergelijkbare prijs, waartegen hetzelfde of soortgelijke product naar een derde land wordt geëxporteerd;
- c. bij ontbreken van a en b de kostprijs in het land van herkomst; waarbij in eenige gevallen rekening moet worden gehouden met verschillen in verkoopsomstandigheden, belastingen en andere verschillen, welke invloed uitoefenen op de vergelijkbaarheid der prijzen.

Dienovereenkomstig bepaalt art. 11², dat de compensatie van reciprociteitsrechten (countervailing duties) in een importland nooit meer mag bedragen dan de "steun" of subsidie in het exportland.

Evenwel zullen anti-dumping- of reciprociteitsrechten niet ingesteld mogen worden op grond van het feit, dat het product bij uitvoer uit het productieland vrijgesteld wordt van rechten of belastingen, die op het product drukken bij verbruik in het binnenland (art. 11³).

En de invoerlanden zullen in het algemeen bij dumping of subsidieering van het exportland dan pas compenseerende rechten instellen, indien de dumping of export-subsidieering een bedrijfstak van het invoerland schaadt of dreigt te schaden of indien de vestiging van een binnenlandsche industrie in het invoerland er door onmogelijk wordt gemaakt (art. 11⁵).

Deze bepalingen over dumping zijn voor den Nederlandschen landbouw van zeer veel belang, met name voor onzen export van veredelde landbouwproducten. De productie b.v. van bacon en eieren geschiedt hier te lande voor een groot deel met ingevoerd graan, waarop bij den invoer de monopolie-heffing is betaald. Tot handhaving van onze concurrentiekracht op de buitenlandsche markt is het absoluut noodzakelijk en ook niet meer dan billijk, dat ons land bij den uitvoer van veredelde landbouwproducten het bedrag van de te voren betaalde monopolie-heffing op de granen straffeloos mag restitueeren.

De Amerikaansche delegatie van 22 Augustus was eveneens van meening, dat in het algemeen niet van dumping kan worden gesproken, wanneer bij een export een drawback wordt gegeven.

Van Nederlandsche zijde dient dan ook bij de aanstaande onderhandelingen verdedigd te worden, eventueel op grond van art. 11³ of art. 25², dat van dumping slechts dan sprake is, indien verkoop van een product op uitvoermarkten plaatsvindt tegen een lageren prijs dan den vergelijkbaren prijs, die voor hetzelfde product aan koopers op de binnenlandsche markt in rekening wordt gebracht met aftrek van eventuele heffingen op ingevoerde grondstof, die voor de uitgevoerde producten is gebruikt.

Verder dreigt steeds het gevaar, dat compenseerende rechten toch weer het oude karakter van invoerrechten krijgen. Daarom kan er van Nederlandsche zijde misschien op gewezen worden, de redactie van art. 11 zoo streng mogelijk te stellen.

IV. Subsidies.

De subsidies vinden behandeling in het ontwerp van charter in afd. E (art.25) In dit artikel wordt subsidieering van de binnenlandsche productie toegestaan. Het lid, dat de subsidiesinstelt, zal van den omvang ervan en van den vermoedelijke invloed op den invoer of den uitvoer echter mededeeling doen aan de I.T.O., alsmede van de omstandigheden, die tot de subsidie noodzaken. Bij ernstige schade aan den handel van een ander lid, zal het betrokken lid de mogelijkheid van subsidieverlaging met het andere lid of met de I.T.O. bespreken, (art.25¹).

Deze subsidiemogelijkheid voor de geheele productie geeft eenige ruimte voor bescherming van onzen eigen landbouw. Voor den landbouw zelf doet het er economisch niets toe, of het verschil tusschen den telersprijs en den wereldmarktprijs rechtstreeks wordt uitbetaald aan de producenten (subsidie) of dat de telersprijzen indirect worden opgetrokken tot den wereldmarktprijs door middel van een monopolie-heffing aan de grens. Uit een oogpunt van financiering maken deze twee methodes echter een groot verschil uit. Bij de eerste methode geschiedt de financiering door de schatkist (voor zoover de subsidie niet wordt verhaald op een verbruiksbelasting op bepaalde producten), bij de tweede methode daarentegen betaalt de consument den steun. De subsidieeringsmogelijkheid, die de Amerikaansche voorstellen toelaten, is dus weliswaar niet de voordeeligste methode voor de schatkist, maar toch is de vorm van steun er door aan onze agrarische productie mogelijk zoo belangrijk, dat van Nederlandsche zijde er op aangedrongen moet worden, deze subsidiemogelijkheid in ieder geval te handhaven.

Met uitzondering van een overgangstijdperk van drie jaar en met een nog nader te noemen uitzondering zullen de leden zich onthouden van subsidieering van den export. Hierbij gaat men er van uit, dat vrijstelling van binnenlandsche rechten en belastingen bij export van een product niet beschouwd zal worden als subsidieering van den uitvoer (art.25²). Onder subsidieering van den export zal echter worden verstaan: uitvoer tegen een lagere prijs dan den vergelijkbaren prijs voor hetzelfde product op den binnenlandschen markt, rekening houdend met verschillen in verkoopsomstandigheden, in belastingen en andere verschillen, die de vergelijkbaarheid van prijs beïnvloeden.

Van Nederlandsche zijde (vgl. dumping) dient er hierbij weer op gewezen te worden, dat evenmin van export-subsidieering zal kunnen gesproken worden, indien bij den uitvoer het monopolie-prijsverschil en de invoerrechten op de ingevoerde grondstof van het product worden gerestitueerd.

De tweede uitzondering voor export-subsidieering is het mislukken van een goederenovereenkomst bij het bestaan van een bezwarend wereldoverschot aan eenig goed (art.25^{3b}). Het betrokken lid zal dan echter niet trachten met behulp van de export-subsidie zijn aandeel in den wereldhandel van het product in vergelijking tot een vroegere representatieve periode (en rekening houdend met eventuele speciale factoren) te vergrooten (art.25^{3c}).

Ten aanzien van de keuze der representatieve periode en de beoordeeling der speciale factoren geldt hetzelfde als hierboven behandeld werd bij art.21⁴.

V. De Intergouvernementale Goederenregelingen.

De intergouvernementale goederenregelingen hebben volgens den Amerikaanschen gedachtengang tot doel om tijdelijke ernstige verstoringen in de productie en den afzet van "primary commodities" te voorkomen of, indien dit niet meer mogelijk is te genezen.

In een nota over de oorspronkelijke "Trade Proposals" x) kwamen wij met betrekking tot de intergouvernementale goederenovereenkomsten tot de volgende conclusie:

- 1e. Intergouvernementale goederenregelingen kunnen in principe een waardevolle bijdrage leveren voor een regelmatige voorziening van de wereld met bepaalde producten. Deze regelingen zijn aanvaardbaar, indien ernstige verstoringen in de productie en afzet dreigen te ontstaan voor bepaalde producten. Als algemeene regel zou deze figuur in de internationale goederensfeer evenwel niet zijn toe te juichen.
- 2e. De bepalingen in de Amerikaansche voorstellen zijn evenwel te veel afwerend voor het instellen van een goederenregeling. Daarom zouden op de volgende punt wijzigingen moeten worden voorgesteld.
  - a. In de eerste plaats is wel bijna zeker, dat een regeling te laat komt, indien pas een studiegroep wordt ingesteld wanneer een ernstige verstoring reeds aanwezig is of dreigt te ontstaan. De verkennende studie op het gebied van de "primary products" zal permanent moeten geschieden b.v. door de organen van de F.A.O., voorzover het producten betreft, die binnen het terrein van landbouw en voedselvoorziening vallen;
  - b. het begrip "primary products" zal zoo ruim mogelijk moeten worden genomen, Het verdient zelfs aanbeveling geen onderscheid te maken tusschen "primary products" en "fabricated products". Men zou kortweg kunnen spreken van "products";
  - c. de voorwaarden, waarbij een goederenregeling is toegelaten, welke niet alleen het verbruik stimuleert, zijn nu overwegend sociaal van aard. Het zou aanbeveling verdienen om een goederenregeling ook toelaatbaar te verklaren, indien de productie zoodanig verliesgevend is, dat een regelmatige voorziening met het betreffende product in de toekomst gevaar loopt.
  - d. het karakter dient zoo noodig permanent te zijn; De Amerikaansche zienswijze is te veel gebaseerd op de gedachte, dat tijdelijke hulp afdoende is, terwijl er zich omstandigheden voor sommige producten kunnen voordoen, waarbij een blijvende overeenkomst noodzakelijk is. In zoo'n geval zou het van geen wijs beleid getuigen om telkens na 5 jaren het opgebouwde orgaan weer af te breken om na eenige jaren weer voor de noodzakelijkheid komen te staan om weer een nieuwe overeenkomst te sluiten. Uiteraard zal de inhoud van de permanente goederenregeling periodiek moeten worden herzien.
- 3e. Voor de bewaking van de belangen der consumentenlanden is de voorgestelde bepaling, betreffende het stemrecht, waarbij aan de invoerlanden gezamenlijk een "equal voice" wordt gegeven als aan de uitvoerlanden gezamenlijk, een klemmende eisch.
- 4e. Hoewel de inhoud van de goederenovereenkomsten wordt bepaald door de deelnemers van deze overeenkomsten, waarbij de invoerlanden een gelijke stem in het kapittel hebben als de uitvoerlanden, wordt toch in het bijzonder de aandacht gevestigd op eenige maatregelen, die ernstige bezwaren kunnen meehrengen:
  - a. een beperking van uitvoer zonder daarmee corresponderende beperking van de productie, welke kan leiden tot een onbillijke concurrentie, in secundaire producten en verplaatsing van deze secundaire productie;
  - b. de verdeling van de markten, die ingaat tegen het principe van zoo vrij mogelijke goederenbewegingen in de wereld.

x) Nota 19^b van het L.E.I.

- 5e. Ook de mogelijkheid te openen om bij een schaarsch product te komen tot een intergouvernementale goederenregeling ter billijke verdeling van het bepaalde goed.
- 6e. De bepaling op te nemen, dat in een studiec ommissie en goederencommissie in elk geval de belangrijkste uitvoer- en invoerlanden zijn vertegenwoordigd.
- 7e. Dat overwogen worde, of het geen aanbeveling verdient sancties in te stellen om zich van de medewerking van alle belangrijke uitvoer- en invoerlanden te verzekeren.

Tevens dient opgemerkt te worden, dat in de "Proposals" geen bepaling werd aangetroffen, die een waarborg schiep, dat de goederenovereenkomsten rekening zouden houden met het verband tusschen de belangrijkste substitutieproducten (b.v. getmaelhoudende producten) en het verband tusschen grondstoffen en veredelingsproducten (b.v. agrarische en dierlijke producten).

Vergelijken wij het hoofdstuk over de Intergouvernementale Goederenovereenkomsten in het ontwerp-charter met dat in de "Proposals", dan vallen op het eerste oog geen essentiële wijzigingen of verbeteringen te constateeren. Met een enkele uitzondering heeft het ontwerp-charter op dit punt dezelfde lacunes als de "Proposals".

Van Nederlandsche zijde kan men zich dan ook houden aan de boven opgesomde punten.

De voornaamste wijzigingen en aanvullingen in het ontwerp-charter zijn onder de volgende hoofden te brengen:

- a. Behalve leden van de I.T.O., die in sterke mate belang hebben bij de productie, het verbruik of den handel in een bepaald goed, zullen ook niet-leden van de I.T.O., die een soortgelijk belang hebben, uitgenoodigd kunnen worden zitting te nemen in de studiec ommissies, die een speciale studie maken van het goed (art. 42¹).

Deze bepaling is begrijpelijk. Indien zich ernstige verstoringen in de productie en afzet van bepaalde goederen over de geheele wereld voordoen, is het ook wenschelijk, dat alle landen, die met de moeilijkheden te kampen hebben - onafhankelijk van de vraag, of ze lid zijn van de I.T.O. - deelnemen aan de bestudeering van de vraag, hoe de moeilijkheden het meest effectief tot een oplossing zijn te brengen. Natuurlijk is het dan eveneens noodig, dat deze niet-leden van de I.T.O. ook kunnen toetreden tot de te sluiten goederenovereenkomst opdat ze niet ten nadeele van de wel aan de goederenovereenkomsten deelnemenden landen kunnen profiteren. Hierin voorziet art. 45¹.

Nergens is evenwel bepaald, dat de niet-leden van de I.T.O., die zitting nemen in de studiec ommissie voor een goed, zich ook moeten verplichten deel te nemen aan de te sluiten goederenovereenkomsten, evenmin als er een algemeene sanctie op staat, indien leden van de I.T.O., die een bepaald belang hebben bij de productie, het verbruik of den handel in een goed, zich aan een goederenovereenkomst betreffende dat goed onttrekken.

Van Nederlandsche zijde zou hier eventueel op gewezen kunnen worden.

- b. Meer dan in de "Proposals" wordt onder de doellanden en bij de werking der goederenovereenkomsten de nadruk gelegd op de bevordering van het gebruik. Tevens bepaalt art. 46 4), dat daarbij rekening zal worden gehouden met den mogelijken invloed op substitutie.

Dat men bij de goederenovereenkomsten naast regeling van de productie ook degelijk richtlijnen wil ontwerpen tot bevordering van het verbruik en daarbij rekening wil houden met den eventueelen invloed op substitutieproducten is een stap in de goede richting. Evenwel staat niet nader aangegeven, hoe men zich voorstelt het gebruik te bevorderen.

- c. Nieuw is de bepaling (art. 46 6), dat productielanden, die aan de goederenovereenkomst deelnemen, zich verplichten aan invoerlanden, die lid zijn van de I.T.O. geen ongunstiger behandeling te verlenen dan aan eventuele andere invoerlanden. Het wordt productielanden, die aan een goederenregeling deelnemen, dus onmogelijk gemaakt, indien zij door de goederenregeling met een productieoverschot komen te zitten, dit overschot tegen een lagere prijs dan in de goederenovereenkomst is voorzien te spuien naar landen niet-leden van de I.T.O.
- d. De deelneming aan de goederenovereenkomsten zal bij het sluiten er van op even gunstige voorwaarden aan alle landen openstaan, daarna slechts op voorwaarden goed te keuren door de I.T.O. (art. 46 1).
- e. Geheel nieuw in het ontwerp-charter is art. 47, handelend over de z.g. "Commodity councils" (goederenraden). Zoo'n goederenraad zal ingesteld worden bij het sluiten van iedere goederenovereenkomst. Zijn taak zal zijn de goederencommissie periodiek rapport uit te brengen, over de werking van de overeenkomst, of wel speciale rapporten, die de goederencommissie verlangt of die de raad van nut acht voor de goederencommissie. In den Raad zullen de aan de goederenovereenkomst deelnemende exportlanden een gelijke stem hebben als de invoerlanden.

Conclusie:

Wat betreft de intergouvernementale goederenregelingen brengt het ontwerp-charter geen belangrijke verbeteringen op de oorspronkelijke Amerikaanse voorstellen. Nieuw is feitelijk slechts, dat bij de goederenovereenkomsten meer aandacht besteed zal worden aan het verbruik (met inachtneming van eventuele invloeden op substitutieproducten), de mogelijke deelneming van niet-leden van de I.T.O. aan de goederenovereenkomsten en het instituut van den Goederenraad.

Van Nederlandsche zijde kan men zich houden aan de conclusie over de oorspronkelijke Amerikaanse voorstellen, welke wij hierboven reeds vermeldden.

VI. Tolunie's.

Art. 33 handelt over de territoriale toepassing van de bepalingen van het charter.

In twee gevallen zullen de bepalingen van hoofdstuk 4 van het charter (dit zijn de bepalingen, die hierboven behandeld werden onder de hoofden I t/m IV) niet toegepast hoeven te worden:

- a. In geval van grensverkeer (art. 33 2a).
- b. Tusschen de leden die een tolunie met elkaar gevormd hebben, mits de douanetarieven en -regelingen van de tolunie naar buiten gemiddeld niet zwaarder zullen werken dan eerst van de leden zelf (art. 33 2 b).
Indien leden tot een tolunie willen toetreden, zullen zij hiervoor in overleg treden met de I.T.O., opdat deze rapport kan uitbrengen aan de overige leden (art. 33 3).

Het ontwerp-charter eischt dus, dat de douanetarieven en -regelingen van de tolunie voor de overige leden gemiddeld niet zwaarder zullen zijn dan eerst van de afzonderlijke landen zelf. Hoe de tarieven en regelingen tusschen de landen van de tolunie zelf mogen zijn, of deze bijvoorbeeld onder de meest begunstigingsclausule vallen, wordt feitelijk een open vraag gelaten. Waar het wezen van een tolunie echter bestaat in het geheel of gedeeltelijk doen wegvallen van de handelsbarrières, die eerst bestonden tusschen de landen voordat zij de tolunie sloten (met behoud dus van deze barriërestegenover alle andere landen), spreekt het dus vanzelf, dat op de tarieven en regelingen, die gelden tusschen de landen van de tolunie onderling, nooit de meestbegunstigingsclausule tegenover derde landen van toepassing kan zijn. Voor Nederland is deze kwestie in verband met de met België te sluiten tolunie van wezenlijk belang.

Van Nederlandsche zijde dient dus een zoodanige uitleg van de artikelen 33 2b en 8 1 verdedigd te worden, dat op de speciale voordeelen, die de leden van een tolunie elkaar toekennen, nooit de meestbegunstigingsclausule tegenover derde landen van toepassing kan zijn.

VII. Overgangsmaatregelen.

De volgende overgangsmaatregelen vindt men in het ontwerp-charter aangegeven:

1. Als eerste stap in het proces der verwijdering der preferentiele tarieven zal ieder lid op verzoek van een ander lid (of van andere leden) in onderhandeling treden over de vermindering der tarieven en de afschaffing van de voorkeursrechten. Deze onderhandelingen zullen gevoerd worden in overeenstemming met de volgende punten:

- a. bestaande internationale verbintenissen zullen een met betrekking tot voorkeurstarieven overeengekomen actie niet in den weg mogen staan;
- b. alle tot stand gebrachte reducties in meestbegunstigingsstarieven zullen automatisch strekken tot verlaging of opheffing van voorkeursmarges (art. 18).

2. Ten aanzien van de kwantitatieve handelsbeperkingen geldt:

- a. inzake het desideratum van gheheele opheffing daarvan:

In- en uitvoer verboden of -beperkingen gedurende den eersten overgangstijd na den oorlog opgelegd, welke noodzakelijk zijn voor (a) de billijke internationale verdeeling van schaarsche producten, (b) het op regelmatige wijze liquideeren van tijdelijke overschotten aan regeeringsvoorwaarden. Zulke verboden en beperkingen zullen zoo spoedig mogelijk opgeheven worden, doch uiterlijk op 1 Juli 1949 (in bijzondere omstandigheden kan de I.T.O. deze periode echter met termijnen van 6 maanden verlengen) en de beperkingen sub (b) zullen niet ingesteld worden dan na overleg met andere leden, die belang hebben bij deze beperkingen (art. 19^{2a});

- b. inzake de beperkingen ter bescherming van een ongunstige betalingsbalans: Dat deze ingesteld of gehandhaafd mogen worden tot 31 December 1949, mits het lid in kwestie via de I.T.O. in overleg zal treden met de andere leden teneinde te verzekeren, dat het effect der restricties op de commerciële belangen dier leden zoo veel mogelijk minimaal zal zijn. Indien de restricties op 31 December 1949 nog van kracht zijn, zal het lid ze uiterlijk 6 maanden nadien opheffen of in overleg treden met de I.T.O. (art. 20² en 20^{3b}).

3. Eventuele exportpremies zullen zoo spoedig mogelijk afgeschaft worden, doch in ieder geval niet later dan drie jaar na het in werking treden van de bepalingen van het charter (art. 25 2):

Deze overgangsmaatregelen laten voldoende ruimte voor het nemen van handelspolitieke maatregelen ter bescherming van onzen eigen landbouw in de jaren van herstel. Het valt op, dat de overgangsperiode in art. 19 op 1 Juli 1949 ten einde loopt, in art. 20 op 31 December 1949 en in art. 25 drie jaar na de oprichting van de I.T.O. Ware het niet beter de overgangsperiode in alle drie de gevallen op één en dezelfde datum te laten eindigen? Men moet ook wel bezwaar hebben tegen deze discrepantie, indien men bedenkt, dat volgens het bepaalde de exportpremies langer gehandhaafd mogen worden dan de invoerrestricties. (Immers drie jaar na oprichting van de I.T.O. wordt een latere datum dan 31 December 1949).

Wij verklaaren ons dan ook voor een uniforme einddatum van alle overgangsmaatregelen. Wat de overgangstermijn betreft moet men er rekening mee houden, dat een te langdurig uitstel van de invoering van de nieuwe "spelregels" licht tot afstel kan leiden, daar zich in een lange overgangstijd een zekere fixatie van de productie zal voordoen. Het is moeilijk precies te zeggen hoe lang de overgangstermijn behoort te zijn. Het komt ons voornamelijk dat drie jaren gerekend na het in werking treden van de bepalingen van het charter de beste keuze is.

Slotbeschouwing.

De algemeene strekking, die uit de Amerikaansche voorstellen spreekt is, dat zij de internationale verdeling van arbeid en dus den internationalen handel trachten te bevorderen door zooveel mogelijk het ideaal van den vrijhandel te benaderen. Immers wanneer deze voorstellen algemeen geaccepteerd zouden worden, dan zou ieder land zich gaan specialiseeren op de vervaardiging van dien goederen, waarvan de voortbrenging op grond van de natuurlijke verschillen in productiemoeite relatief goedkooper en voordeliger geschiedt dan in eenig ander land. Doordat de internationale handelsbelemmeringen worden opgeheven, zou een uitbreiding van de productie van deze relatief voordelige artikelen geen rem in den afzet ontmoeten. Als elk land die producten voortbrengt, waar dat land het meest voor geschikt is, zal de totale productie in de wereld toenemen en de welvaart dus vergroot worden.

Volledige vrijhandel brengen de Amerikaansche voorstellen niet. Geen enkele staat is meer genegen zijn economisch leven geheel over te laten aan de vrije werking van de economische krachten. Het vertrouwen in de automatische werking van den vrijhandel tot het verkrijgen, niet alleen van tijdelijke groote welvaart, maar bovenal van een stabiele welvaart, is verdwenen. De Amerikaansche voorstellen laten dan ook terecht een zekere mate van ruimte voor het voeren van een zelfstandige economische politiek, indien zij slechts blijft binnen het algemeene kader.

Voor een klein land als Nederland met een dichte en goed ontwikkelde agrarische bevolking, moet getracht worden de beschikbare arbeid zooveel mogelijk te gebruiken in hoogwaardige, vele en gekwalificeerde arbeid vereischende producten. De invoer van grondstoffen in den vorm van veevoeder en kunstmest kan het gebrek aan grond gedeeltelijk goedmaken en de binnenlandsche productie opvoeren. Een dergelijke specialisatie in relatief dure producten is alleen economisch uitvoerbaar, indien er voldoende afzet voor deze producten kan worden gevonden. De vereischte omvang van den afzet kan op de binnenlandsche markt niet worden gevonden. Men denke slechts aan de vooroorlogsche afzetmoeilijkheden voor tuinbouwproducten, boter, kaas en melkproducten, bafon, eieren en pootgoed. Bij onvoldoende afzetmogelijkheden voor die producten moet noodzakelijker wijze worden vastgehouden aan een uitgebreide verbouw van gewassen zoals granen, die normaal in vergelijking met andere landen - als bijvoorbeeld Canada en Argentinië - hier minder voordelig kunnen worden geproduceerd.

Verruiming van het internationale handelsverkeer is voor Nederland ten behoeve van een arbeidsintensieven landbouw een eerste vereischte.